

Juhani Taivalaho
Metsärinne 12 as 7
96910 ROVANIEMI
Puh. 050 4123 999
Sähköposti: juhani.taivalaho@gmail.com

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta kalastuksesta Tenojoen sivuveistössä

Annan kunnioittaen seuraavan lausunnon:

1. Saaliiksi otetun yhden lohien vuorokausikiintiö vapa- ja viehekalastuksessa

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä MmVM 2/2017 vp todetaan mm. (s. 6):

- *sivujokien kalastusmääräykset asetetaan lohikantojen tilan mukaisiksi*
- *sivuvesien kalastusmääräykset voivat siten olla myös lievempiä kuin Tenojoen pääuomaa koskevat määräykset, jos lohikantojen tila on hyvä*
- *sivujoet tullaan määrittelemään osin joiksi, jotka täyttävät kutukantatavoitteet ja joissa on perusteita pääuomaa lievemmille kalastusmääräyksille sekä sellaisiksi joiksi, joiden osalta noudatetaan pääuoman varsin tiukkoja kalastusmääräyksiä*

Valiokunta piti myös välttämättömänä (s. 6-7), että *osakaskuntia säätelevän yhteisalueain säännöksiä sekä kalastuslakia muutetaan jatkossa siten, että hallitsematonta oikeuksien luovuttamista ei sivuvesissä pääse tapahtumaan. Samassa yhteydessä tulee huolehtia osakaskuntien pienosakkaiden oikeusturvan toteutumisesta.* Valiokunta viittaa myös kalastuslain yhteydessä esittämänsä ja eduskunnan hyväksymään lausumaan, jossa eduskunta edellytti yhteisalueain muutostarpeiden selvittämistä **osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi**. Valiokunnan tiedossa tuolloin oli, että Utsjoella varsinkin ulkopaikkakuntalaisten ns. pienosakkaiden kalastusmahdollisuuksia osakaskuntien vedessä on huomattavasti kavennettu.

Yleisesti on tiedossa, että Utsjoen ja sen sivujokien kutukannat ovat tavoitetasolla ja siten lohikantojen tila on hyvä. Lohikannat ovat kuitenkin kestäneet varsin laajan kaupallisen kalastusoikeuksien luovutuksen. Vuonna 2015 Utsjoen kirkonkylän yhteisen vesialueen osakaskunnan toimintakertomuksen mukaan luovutettuja vapakalastusvuorokausia oli yhteensä **2366** vuorokautta. Enimmillään luovutuksia on ollut yli 3000 kalastusvuorokautta kalastuskaudessa.

Utsjoen kirkonkylän yhteisen vesialueen osakaskunnan varsinainen kokous päätti vuoden 2010 varsinaisessa kokouksessaan kaventaa pienosakkaiden kalastusmahdollisuuksia siten, että minimissään tilalla on vain yksi kalastusvuorokausi kalastuskaudessa. **Pääasiallinen peruste oli luovutettujen kalastusoikeuksien suuri ja hallitsematon määrä.** Nyt maa- ja metsätalousministeriö esittää **yhden saaliiksi otetun lohien vuorokausikiintiötä kalastajaa kohden** ja perustekin on **täysin sama**, kuin edellä mainitussa osakaskunnan kokouksessa.

Rajoitus ei koskisi huomattavasti tehokkaampaa pyydyskalastusta. Utsjoen kirkonkylän yhteisen kalaveden osakaskunnassa pyydysyksiköinnin tarkoituskin on täysin hämärtynyt. Aikaisemmin lohpadon ja seisovan verkon yksikköarvo oli kymmenkertainen verrattuna vavan ja vieheen arvoon. Nyt suhdeluku on **vain kaksi!** Vapa- ja viehekalastus ei ole läheskään niin suuri uhka lohelle kuin verkko- ja patokalastus. Kun otetaan huomioon, että useat sadat ulkopaikkakuntalaiset kalastusoikeuden haltijat voivat kalastaa vain yhden tai vain muutaman vuorokauden Tenojossa,

vaikutaisi yhden lohien vuorokausikiintiö sivuvesissä **eniten ulkopaikkakuntalaisten kalastusoikeuden haltijoiden kalastusmahdollisuuksiin Utsjoella**. Paikkakuntalaisille esitetyllä vapakalastuksen vuorokausikiintiöllä ei olisi läheskään niin suurta vaikutusta, **koska he voivat kalastaa Tenojoessa ilman kiintiöitä koko kauden**. Lisäksi sivuvesissä harjoitetaan **julkista luvatonta kalastusta** (katso Niillas Holmbergin haastattelu 5.3.2017 Arto Nybergin keskusteluohjelmassa), jolloin kiintiöiden noudattaminen tuskin tulee kysymykseen, olivat määräykset mitkä tahansa.

Maa- ja metsätalousministeriön esityksessä sivuvesisäännöksi ei erotella eri jokia toisistaan, vaikka lohikantojen tilassa on eroja. Utsjoessa sivujokineen ja Vetsijoessa voisi perustellusti olla lievemmat määräykset vapakalastuksen osalta, kuin muissa huonomman lohikannan omaavissa Suomen puoleisissa sivujoissa. Tähän mahdollisuuteen maa- ja metsätalousvaliokuntakin viittaa edellä mainitussa mietinnössään. **Esitän, että vapakalastuksen vuorokausikiintiötä ei sovellettaisi Utsjoessa sivujokineen eikä myöskään Vetsijoessa**. Mikäli tilanne lohikannoissa olisi huonompi, ministeriön esitys voisi olla perusteltu.

2. Erityisperusteisten kalastusoikeuksien käyttö lohien kalastuksessa Kevon luonnonpuistossa

Tiloille kuuluvat ja kiinteistörekisteriin merkityt erityisperusteiset kalastusoikeudet ovat käsittääkseni niin vahvoja oikeuksia, että asetuksella niitä ei voisi kumota.

On huomattava, että Metsähallitus on päättänyt tuoreessa kiintiöpäätöksessään myöntää 100 vapakalastuslupaa Kevon luonnonpuistossa sijaitsevalle vesialueelleen. **Esitän, että Kevojoessa ja muissa sivujoissa sijaitsevilla valtion vesialueilla lohien kalastus olisi siihen oikeutetuille sallittua.**

Rovaniemellä 2.5.2017

Juhani Taivalaho
metsänhoitaja
Utsjoen kirkonkylän yhteisen kalaveden osakas